

ΠΑΙΔΕΙΑ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΞΕΔΟΘΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΟΥΔΟΥΡΗ

Τα επιστημονικά κείμενα που δημοσιεύονται στον παρόντα τόμο αποτελούν Ανακοινώσεις που διαβάστηκαν στο Δέκατο Ένατο Διεθνές Συνέδριο Φιλοσοφίας, που έγινε στο ιστορικό και μαγευτικό Πυθαγόρειο της Σάμου (από την 15η έως και την 21η Ιουλίου 2007), πατρίδα των διασήμων φιλοσόφων Πυθαγόρου, Μελίσσου, Επικούρου και άλλων ενδόξων ανδρών, με θέμα: «Παιδεία: Η εκπαίδευση στην εποχή της οικουμενικότητας».

Οι επιστημονικές Ανακοινώσεις εξετάζουν ζητήματα που έχουν σχέση με την παιδεία και την εκπαίδευση στην εποχή μας. Όπως είναι εύλογο, ένα τέτοιο θέμα εγείρει πολλά φιλοσοφικά ζητήματα που έχουν σχέση με την έννοια και το περιεχόμενο της *παιδείας* και της εκπαίδευσης και με τις εννοιολογικές αλλαγές που γίνονται ή πρέπει να γίνουν σχετικά με το περιεχόμενο και τις διαδικασίες της αγωγής και με το εάν η αγωγή ως *παιδεία* πρέπει να νοηθεί ως κάτι το άξιο καθ' εαυτό στην οικουμενική και τεχνολογική εποχή μας. Τούτο, εκτός των άλλων, σημαίνει ότι οι πολιτείες, τα κράτη και τα έθνη πρέπει να εξετάσουν το ερώτημα για το εάν και σε ποια έκταση πρέπει να κάνουν αλλαγές και να αναδομήσουν το εκπαιδευτικό τους σύστημα και να θεωρήσουν σήμερα το πρόβλημα της αγωγής και της παιδείας (που συνάπτεται στενά προς το πρόβλημα των αξιών και με πολλές άλλες παραμέτρους) εξ αρχής μέσα στο οικουμενικό πλαίσιο του αιώνα μας. Έτσι τα προς έρευνα και συζήτηση θέματα υπήρξαν πολύμορφα και πολυδιάστατα.

Οι μελέτες του παρόντος τόμου πρέπει να συναρτηθούν και να συνεξετασθούν προς τα κείμενα των δύο άλλων ξενογλώσσων και ομότιτλων τόμων, που δημοσιεύονται ωσαύτως από τις Εκδόσεις Ιωνία (Paideia : Education in the Global Age, Vol. I, Ionia Publications, Athens 2008 και Paideia : Education in the Global Age, Vol. II, Ionia Publications, Athens 2008).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
1. JOHN P. ANTON	
ΠΑΙΔΕΙΑ: Η ΣΦΑΙΡΙΚΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ	11
2. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ	
ΠΑΙΔΕΙΑ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕ- ΝΙΚΟΤΗΤΑΣ	21
3. ΜΑΡΙΑ ΒΕΝΕΤΗ	
Η ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	32
4. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΔΗΜΟΥ-ΤΖΑΒΑΡΑ	
Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	43
5. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΡΑΚΟΝΤΑΕΙΔΗΣ	
«Η ΕΣΦΑΛΜΕΝΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΜΑΣ» ΤΟΥ MAX STIRNER	57
6. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ	
ΤΟ ΗΘΟΣ ΤΗΣ ΘΝΗΤΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΘΕΜΕΛΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑ- ΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	64

7.	ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΒΑΚΟΥ	
	Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΙΔΕΩΔΩΝ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΑΙΔΕΙΑ	79
8.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΕΟΔΩ- ΡΙΑΔΗΣ, ΠΕΤΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ	
	Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ «ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ» ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΟΤΤΟ ΒΟΛΛΝΟΒ ΚΑΙ Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΟΗ- ΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	98
9.	ΗΡΩ ΚΑΣΩΤΑΚΗ - ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΥ	
	Η ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	111
10.	ΙΩΑΝΝΑ Κ. ΛΕΚΕΑ	
	Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ Η ΩΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ; Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΜΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΑ ΑΝΩΤΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥ- ΤΙΚΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	121
11.	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΜΑΡΑΓΓΙΑΝΟΥ	
	Η ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΣΤΩΪΚΩΝ	138
12.	ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ	
	Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗ ΣΟ- ΦΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΝΟΗΣΗ	148
13.	Α. ΜΙΜΙΓΙΑΝΝΗΣ, Π. ΤΕΡΖΟΓΛΟΥ, Κ. ΜΠΑΡΛΟΥ & Δ. ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ	
	ΠΑΙΔΕΙΑ. ΟΤΑΝ ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΑΛΛΑΖΟΥΝ. ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΛΕΕΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ	155
14.	ΞΑΝΘΙΠΠΗ ΜΠΑΛΛΗ	
	Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟΝ Ζ.Ζ. ΡΟΥΣΣΩ: ΣΩ- ΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	168
15.	ΝΑΣΟΥΛΑ ΜΠΑΡΜΠΑΡΗΓΟΥ	
	Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΦΥΣΗΣ ΩΣ ΘΕΜΕΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ	174
16.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ	
	Η ΣΧΕΣΗ ΩΦΕΛΙΜΟΥ ΚΑΙ ΑΓΑΘΟΥ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ	190
17.	ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΠΡΩΝΗ	
	ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΩΛΑ ΩΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΝ ΟΜΗΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝΑ	208
18.	ΧΡΗΣΤΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ	
	Η ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΚΗ ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ‘ΕΞΕΩΣ ΠΡΟΣ ΑΡΕΤΗΝ’ ΚΑΙ Η ΙΔΕΑ ΤΗΣ ‘ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ’ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΟΝ JOHN DEWEY	215

19.	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΠΑΤΕΛΗΣ	
	Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΩΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	224
20.	ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ	
	Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΩΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ	238
21.	ΑΛΕΞΙΟΣ Α. ΠΕΤΡΟΥ	
	ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟ ΕΠΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ ΤΟΥ ΙΑΜΒΛΙΧΟΥ	254
22.	ΜΑΤΙΝΑ ΣΟΛΩΜΑΚΟΥ	
	Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΝΟΧΗΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ	267
23.	ΣΟΦΙΑ ΣΤΑΜΟΥΛΗ	
	Η ΠΟΛΙΣ ΩΣ ΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΣΤΗ ΘΟΥΚΥΔΙΔΕΙΑ ΔΙΑΝΟΗΣΗ	282
24.	ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Π. ΤΑΣΙΟΣ	
	ΓΙΑ ΜΙΑ ΗΘΟΠΑΙΔΕΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	291
25.	ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΙΩΝ ΤΕΡΖΟΓΛΟΥ	
	ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ: ΠΟΛΙΤΙ- ΣΜΙΚΑ ΙΔΕΩΔΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΟΝ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ ΑΙΩΝΑ 309	
26.	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΩΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	
	Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΟΝ HEGEL ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	327
27.	ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΡΗ	
	Η ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Η ΜΑΘΗΣΗ ΩΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΚΑΤΑΡΤΖΗ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	339
28.	ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΤΣΕΚΟΣ	
	ΒΙΟΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	355
29.	ΓΙΩΡΓΟΣ Ι. ΤΣΙΑΝΤΗΣ	
	ΠΑΙΔΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΠΟΛΙΤΕΣ: ΕΚΠΑΙ- ΔΕΥΟΝΤΑΣ ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΕΣ Η “ΥΠΗΚΟΟΥΣ” ΜΙΑΣ ΜΕΤΑ- ΜΟΝΤΕΡΝΑΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ;	362
30.	ΚΛΕΙΩ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗ	
	Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	381
31.	ΝΙΚΗΤΑΣ ΧΙΩΤΙΝΗΣ	
	Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑΣ, Η ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗΣ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	388
	ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ	392